

Skogbruk-miljøvern

På 1970-tallet først og fremst konflikt i forhold til friluftslivet

- Skogsveger
- Flatehogst

Fra 1980-tallet økende grad konflikt i forhold til naturvernorganisasjonene

- Barskogvern
- Skogsdrift – biologisk mangfold
- Skogreising – utenlandske treslag

Fram til 1995: Politiske myndigheters ansvar.

Markedskrav

På 1990-tallet økende krav fra markedet om å kunne dokumentere et bærekraftig skogbruk.

- **FSC og seinere PEFC ble etablert som internasjonale skogsertifiseringssystemer**

FSC: tropisk skogbruk

PEFC: for at FSC ikke skulle gis monopol

- **Sverige i front i skogsertifiseringen – Finland og Norge tidlig ute**

Levende Skog

Levende Skog-prosjektet ble etablert i 1995 som et 3-årig prosjekt med mål om å kunne dokumentere at vi i Norge drev et bærekraftig skogbruk

- **En del av prosjektet var å utvikle standarder for et bærekraftig skogbruk**
- **Dette ble gjort i en gruppe hvor også miljøvernorganisasjonene deltok**

Levende Skog

Enighet i 1998 om 23 standarder for et bærekraftig norsk skogbruk. Bak enigheten sto:

- **Norges Skogeierforbund**
- **Norskog**
- **Statskog**
- **Treforedlingsindustriens Bransjeforening**
- **Trelastindustriens Landsforening**
- **Fellesforbundet**
- **Forbrukerrådet**
- **WWF Verdens naturfond**
- **Norges Naturvernforbund**
- **Friluftsrådernes Landsforbund**
- **Friluftslivets Fellesorganisasjon**

Unik enighet

- **Ikke i noe annet land i verden er det oppnådd en tilsvarende bred nasjonal enighet om en skogstandard**
- **Ingen annen næring i Norge har oppnådd en tilsvarende forpliktende enighet med miljøbevegelsen om hvordan de skal drive sin næring.**

Levende Skog-oppfølgingen

- **Praktisk talt hele norsk skogbruk sertifisert før sommeren 2001 etter LS og ISO 14001.**
- **Sertifiseringen basert på at skogeierne må forplikte seg til å følge LS i sin forvaltning av eiendommen for å få solgt tømmer.**
- **Sertifisering garanterer ikke mot feil, men innebærer at det blir etablert rutiner som sikrer kontinuerlig forbedring**
  - **Egenkontroll**
  - **Intern kontroll**
  - **Intern revisjon**
  - **Ekstern revisjon (uavhengig tredjepart)**

Levende Skog-revisjonen

Ny enighet om revidert standard i oktober 2006

- **Norges Skogeierforbund**
- **Norskog**
- **Statskog**
- **Treforedlingsindustriens Bransjeforening**
- **Treindustrien**
- **Fellesforbundet**
- **WWF Norge**
- **Sabima**
- **Friluftsrådenes Landsforbund**
- **Friluftslivets Fellesorganisasjon**

Enigheten

- **Standarden:**
  - **Stor grad videreføring/videreutvikling av LS-98**
  - **De fleste endringer begrunnet i hensyn til biologisk mangfold eller friluftsliv**
  - **En del prinsipielle endringer knyttet til gammelskogandel og forvaltning av biologisk mangfold**
  - **Nye punkter om åpenhet om miljøinformasjon, samiske rettigheter og skogstruktur**
- **Etablering av Rådet for Levende Skog**
- **Forpliktelse til å delta i en FSC-prosess basert på Levende Skog**

Kravpunktene

Arbeidskraft og kompetanse

Avfallshåndtering

Beskyttelse av skogarealet

Biologisk viktige områder

Brannpåvirket skog

Fjellskog

Friluftsliv

Gamle grove trær og død ved

Genbevaring – skogstrær

Gjødsling og næringsbalanse

Hogstformer

Kantsoner

Kulturminner og kulturmiljøer

Landskapsplan

Langsiktig virkesproduksjon

Markberedning

Myr og sumpskog

Skogreising og treslagsskifte

Skogstruktur

Skogsveger

Sprøyting

Terrengtransport

Treslagsfordeling

Åpenhet om miljøinformasjon

Samiske rettigheter

Resultat i skogen

Skogbruket har gjennomført et stort miljøløft.

Landskogtakseringen viser at den økologiske tilstanden stadig blir bedre

- Mer biologisk gammel skog
- Mer død ved i skogen
- Flere gamle grove trær i skogen
- Mer lauvskog

Konklusjon miljø:

- **Norsk skogbruk har kontroll i forhold til det biologiske mangfoldet. Skogen gir et stadig bedre grunnlag for levedyktige populasjoner av arter som hører til her i landet**
- **Opplevelseskvalitetene i norske skoger øker totalt sett.**

Resultat politisk

- **Skogbruket tar selv ansvar for biologisk mangfold**
- **Sertifiseringskravene og ikke offentlige reguleringer som bestemmer hvordan skogbruket skal drives**
- **Vi ville aldri ha godtatt sertifiseringskravene hvis myndighetene hadde kommet med dem**
- **Naturvernorganisasjonene vil ha stadig mere sertifiseringskrav og strengere offentlige reguleringer**
- **Myndighetene har akseptert at det er nok med sertifisering**

Konfliktnivå

Generelt:

- **Formalisert samarbeid mellom skogbruk og naturverninteressene**
- **Likevel betydelig interessekonflikter – skogbruket ønsker å utnytte ressursene, naturvernorganisasjonene ønsker minst mulig aktivitet**
- **Befolkningen har stort sett tillitt til skogbruket, men en gruppe har utpekt skogbruket som den største trusselen mot naturen**

Skogreising:

- **Uenigheten om skogreising og bruk av utenlandske treslag har blitt en vanskeligere og vanskeligere sak i Levende Skog.**

Miljøsidens krav i 1998

Kravene til skogreisingstandarden

- **Maksimum 20% skogreising i den enkelte kommune**
- **Kun bruk av hjemmehørende treslag. Gran kun der den har naturlig utbredelse**
- **Ikke skogreising på bestemte naturtyper**
- **Klare krav til hvordan skogreising skulle skje**

Standardtekst 1998

Mulighetene for skogreising eller treslagsskifte er tilstede og kan på den enkelte eiendom utnytted videre innenfor de rammer hensynet til økonomi, biologisk mangfold og andre miljøverdier setter.

Det skal ikke skje

- treslagsskifte på furumyrskog på Vestlandet.
- treslagsskifte i sumpskog.
- treslagsskifte i edellauvskog, med unntak av i eikeskog på lav og middels bonitet.
- skogreising på åpen røsslynghei.
- treslagsskifte i kalkfurskog og kalkbjørkeskog.
- treslagsskifte i kantsonen mot vassdrag.

Standardtekst 1998

Utforming av skogreisingsfeltene skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på å skape myke overganger mellom granskogen og områdene rundt. På eiendommer med skogreising skal en der det er mulig sikre minimum 10% lauvinnslag på skogreisingsarealet.

Ved skogreising skal norske treslag prioriteres. Der det er problemer med å etablere foryngelse med tilfredsstillende produksjon kan utenlandske treslag benyttes. Andre utenlandske treslag kan benyttes i mindre omfang for produksjon av spesialkvaliteter. Spredning av utenlandske treslag skal holdes under kontroll gjennom skogbehandlingen og ved å unngå bruk av treslag med stor eller usikker spredningsevne.

Ved skogreising skal det tas hensyn til mye brukte stier og løyper slik at opplevelsesverdien knyttet til bruken av stien/løypa opprettholdes. Det skal ikke plantes nærmere enn 2,5 meter fra slike stier og løyper.

Revisjon av standarden i 2006

Naturvernorganisasjonene krevde slutt på bruk av utenlandske treslag

Kravet ble godtatt av alle unntatt Norges Skogeierforbund

Resultatet ble

- **at standarden i praksis ikke ble endret, men**
- **det ble bestemt at kravene til skogreising skulle revideres i løpet av 2 år med sikte på å redusere bruken av utenlandske treslag**

Naturmangfoldlov

- **Ny vernelov i 2009**
- **Gir mulighet for omfattende regulering av skogbruket**
- **Krever tillatelse for bruk av utenlandske treslag**
- **Regulerer ikke bruk av norsk gran i skogreising**

Situasjonen mars 2010

- **Myndighetene vil legge fram en forskrift som regulerer bruken av utenlandske treslag.**
- **Det forhandles samtidig om kravene til skogreising både i Levende Skog og i en egen FSC-prosess**

Frontene står steilt mot hverandre

- **Miljøside krever forbud mot utenlandske treslag, forbud mot nye skogreisingsarealer og en rekke andre restriksjoner, bl.a at skogeierne skal fjerne "uheldige plantefelt"**
- **Klimaendringene gjør det umulig for skogbruket å si fra seg mulighetene til å bruke utenlandske treslag og skogreise nye arealer.**
- **Stor fare for at konflikten knyttet til skogreising fører til at samarbeidet mellom naturvernorganisasjonene og skogbruket bryter sammen**
- **Konsekvenser i markedet og nye offentlige reguleringer.**